

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ד אדר ב' תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות י
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סעיף ו'.
מוסר: חפץ חיים - כלל א' אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ח' עד 'ועוד כי אנו רואים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

שלח משלוח מנות לשיכור, יצא ידי חובה? | דרמה בטהרן: רבי אברהם מרדכי הרשברג לא כרע ולא השתחווה, והאייתולה חומייני התמלא חמה | מי נקרא 'אביון'? | 'השקל הבודד שהעניק לנו ילדה במתנה' | ולמה כדאי לשתות 'ספרייט' אחרי הסעודה? | 2360

הסיפור היומי

מיליוני המוסלמים כרעו בבת אחת על ברכיהם, כולל
שלושת הכמרים מהמשלחת האמריקנית שחששו
לעזרם... רק אחד נותר ניצב איתן על עמדו: הרה"ג ר'
אברהם מרדכי ז"ל. חומייני הרגיש בדבר והתמלא כעס...

ומרדכי לא יכרע ולא ישתחווה

הם התחילו בתפילותיהם, וכל ההמון אמרו אחריהם בלשונם דיבורים לא מובנים, ולבסוף נפלו כולם וכרעו והשתחוו. קשה לתאר את המצב ההוא, שהיה במעמד של כמה מיליון ערביים וכולם כרעו ברגע אחד, גם האנשים שעל הבמה. רק אחד היה שלא זע ולא כרע, הלוא הוא הרה"ג ר' אברהם מרדכי. הוא נשאר עומד על עמדו על הבימה בעוד שכולם כרעו ונפלו לארץ.

חומייני הרגיש בדבר ותיכף שלח לקרוא את ר' אברהם מרדכי ושאלו על ידי מתורגמן: מדוע לא כרעת בעוד ששלושת הכמרים שגם כן נשלחו מאמריקה כרעו כמו כל הנאספים. ר' אברהם מרדכי סיפר, כי הגם שפחד גדול נפל עליו, בכל זאת לא הראה שום רושם של פחד, רק ענה בפשטות למתורגמן שיאמר לחומייני, כי בתורה שלנו כתוב שאסור לכרוע לעבודה זרה, וכיון שלא ידעתי אל מי אתם כורעים, היה אסור לי מן הדין לכרוע עמכם. ואולי הכמרים שאכן השתחוו, המה מסתמא ידעו למי אתם כורעים, אבל אני שלא ידעתי, הוצרכתי לעמוד איתן על מקומי.

למרבה הפלא, דברי האמת שנאמרו מפני, נשאו חן בעיני

המעשה שלפנינו אירע בעת המהפכה באיראן, עם הרה"ג ר' אברהם מרדכי הרשברג ז"ל, הרב הראשי של מקסיקו, מתלמידי ישיבת חכמי לובלין, שהיה ידוע לתלמיד חכם גדול, ובנוסף עסקן דגול ובעל קשרים דיפלומטיים בכירים.

כידוע, בפרוץ המהפכה השתלטו האיראנים על השגרירות האמריקנית בטהרן והחזיקו את אנשי השגרירות כבני ערובה במשך כשנה ומחצה. במהלך התקופה, לאחר השתדלויות נמרצות התירו האיראנים את ביקורם של משלחת כדי לתמוך ברוחם של השבויים. היו שם שלושה כמרים, ולהבדיל הרה"ג ר' אברהם מרדכי הרשברג ז"ל שהגיע עבור השבויים היהודיים. ואכן נכנס לשם וישב עמם זמן רב וחזק מאוד את רוחם.

לאחר הביקור ציווה עליהם חומייני ימ"ש שיבואו לטקס המוני אשר היו עושים שם אחת לכמה שנים, בהשתתפות כמה מיליוני מאמינים מוסלמיים, ובראשו העמידו במה ועליה הנשיא ופמלייתו, וכן הושיבו שם את אנשי המשלחת וביניהם הרה"ג ר' אברהם מרדכי.

ר' אברהם מרדכי, שחומייני ייתן רישיון לעם ישראל הדרים במדינתו שבימי אלול יוכלו לקום באשמורת וללכת לאמירת סליחות, כמנהג הספרדים שמתחילים להשכים בבוקר לאמירת סליחות כבר מתחילת ימי אלול, כי עד אז היה אסור לכל יהודי הנמצא במדינת איראן להימצא בחוץ בכל משך הלילה. חומייני הסכים לדבר, ונתן צו למשטרה כי מהיום והלאה אם יראו יהודי נושא כיס של טלית, הרי זה מורה כי הוא בדרכו לתפילה, והרשות נתונה לו.

עד כאן המעשה. הרי לנו מכל זה לימוד עצום, שכאשר אדם עושה מה שצווה לו הבורא יתברך, ועושה זה בתקיפות ולא מתיירא לא מפני המלעיגים ולא מעונשי המלך, סופו של דבר שהכל מכבדים אותו ומביטים עליו ביראת הכבוד, כמאמר הכתוב "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך".

(ע"פ 'ספיר ויהלום', משיעורי הגה"ח רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

חומייני, ותחת להענישו אמר למתורגמן למסור לו כי הוא מאד נהנה מתשובתו, ועכשיו הוא יודע כי אין הוא חונף פשוט כשאר הכמרים שבאו עמו.

כששמע ר' אברהם מרדכי כי נשא חן בעיני חומייני, ביקש ואמר: אם כן יואיל בבקשה הנשיא להיפגש עמי ולדבר עמי בדברים הנוגעים לי. חומייני הסכים ונקבע זמן לפגישה.

בבואו לפגישה אמר ר' אברהם מרדכי לחומייני, כי הוא רוצה לבקש בעד אחינו בני ישראל הדרים במדינת איראן, אשר כפי שנתוודע לו יש להם צרות צרורות מהאומה כולה, אולי יוכל הנשיא להציל אותם, שלא ירדפו אותם, כי בסך הכל מה עשו רע שיהיו נרדפים כל כך.

חומייני ענה לו: והרי היהודים הם ממתנגדי הגדולים! אבל ר' אברהם מרדכי ז"ל בחכמתו הצליח להוכיח לו מפורשות כי אין ליהודים שום שנאה כלפיו ולשלטונו. בסוף הפגישה ביקש

הסיפור היומי

"ברכה לא נותנים ככה", אמרה הקבצנית, "קודם תברכי על העוגיות ואז אתן ברכה לילדה". למרות שהתנאי היה מוזר בעיניה, הסכימה האם. היא בירכה 'מזונות' והכניסה עוגיה אחת לפיה... ואז החלו ידיה לרעוד בבהלה

השקל הבודד שהעניק לנו ילדה במתנה

רק להתעמק באותיות הקטנות שברשימת הרכיבים... כשרותי היתה ממש קטנה, כמה התקפים שחוותה העידו כאלף עדים על הסיכון הרב. לא פעם אכלה ממתק שלא נראה כקשור לאגוזים, ורק כשהקיאה ופונתה לבית החולים מונשמת - התברר כי "המוצר מיוצר בפס ייצור בו מיוצרים גם אגוזים". היה די בכך כדי לשלוח אותה לאשפוז מתמשך, ולמלחמה נוספת על חייה הצעירים...

לומר שההורים נזהרו מאוד מכל קשר לאגוזים, זו הגדרה ממעיטה מדי. כל מוצר שנכנס הביתה, נבדק היטב, נבחן בזכוכית מגדלת. הרכיבים עברו סריקה מדוקדקת, המידע על אלרגנים נקרא בדריכות, גם אם המוצר יוצר בסביבה בה מיוצרים מוצרים ממשפחת האגוזים - הוא נדחה על הסף. אגוזים? - לא בביתנו, זו סכנת חיים! הגננות הוזהרו, השכנות ידעו, הסבתות בדקו, הדודות עודכנו. "רותי שלנו לא יכולה לגעת באגוזים, ובכל מה שמכיל מרכיב מהאגוזים!", שבו ההורים ואמרו, והזהירו, וביקשו. "זה לא ענין של טעם, זה ענין של חיים ומוות!"

באותו השבוע יצאו בני המשפחה לקניות. המסע התארך, ורותי בת השלוש התלוננה על הרעב המקרקר. ההורים ביקשו לרכוש לה משהו לאכול, ונכנסו לקונדיטוריה מיוחדת, המוכרת מוצרים גם לסובלים מאלרגיות.

"אני צריכה משהו שלא מכיל אגוזים" - אמרה האם, והמוכרת

היה זה בליל שבת אחד, כאשר פגשתי כמדי שבוע ידיד מוכר. את ה"גוט שאבעס" הקבוע החליף הפעם מבט מופתע ונרגש, כשהוא אומר לי: "אתה לא תאמין, אתמול בלילה קיבלנו ילדה במתנה!"

לפני שלוש שנים היא נולדה, רותי הקטנה. חמודה וחיננית, ילדה טובה ואהובה. כשנולדה נראתה ילדה רגילה למראה, וגם שנת חייה הראשונה עברה באופן שגרת. כשהתהפכה לראשונה התקשרו לסבתות לבשר; כשהחלה לזחול חגגו לה, וכשהחלה לעמוד - כבר הורצו תמונות מ"רותי שלנו שכבר עומדת" בכל רחבי המשפחה...

ואז זה הגיע, כמו פטיש עב קורנס, מכה חזקה בעיצומה של חגיגת ההתפתחות. כמה כאבי בטן פתאומיים שלפעמים גרמו לכמעט אובדן הכרה, הובילו למסקנה כי הילדה רגישה במיוחד לכל סוג של אגוזים. אגוזי לוז ואגוזי מלך, אגוזי פקאן ואגוזי ברזיל - כולם כרעל עבורה, מסכנים את חייה מיידית!

מי מבינינו שאינו מודע למושג "אלרגיה למזון", לא יבין במה מדובר. בעולם המודרני, עשרות מוצרי מזון מכילים לא פעם מרכיבים שאינם קשורים בשמם או בטעמם. ישנם מוצרי מאפה שכל קשר בינם לבין אגוזים נראה תלוש מהמציאות - אך אף הם מכילים אגוזים, קרמים מבוססי אגוזים, או חומרי טעם מקבוצת האגוזים. ממתקים? - אלה מכילים אגוזים לרוב, צריך

העוגיות נטולות האגוזים, כאשר הן מכילות כמות נכבדה של אגוזים.

ההורים בדקו היטב ושוב ושוב כי הילדה ניקתה את פיה היטב, ונרגעו קמעא כשהתברר כי נגסה בינתיים רק במעטפת הבצק, ולא הספיקה לטעום מהמילוי הטעים והרעיל כל כך עבורה... "נס שעצרנו לתת שקל לגברת בפתח הקונדיטוריה", מלמלו ההורים שוב ושוב, "הן העצירה הזאת הצילה את חיי רותי, השקל שנתנו לה העניק לרותי חיים במתנה!"

"אוי, אם היתה אוכלת איזו עוגיה או שתיים", מספר לי האב, "אני לא רוצה לחשוב מה היה קורה איתה עכשיו... הרי כבר עברנו חוויות דומות בינקותה... אבל זכינו לתת שקל לצדקה, וראינו בחוש את קיום הפסוק 'צדקה תציל ממוות!'"

את הסוד הזה מכבשונו של עולם, מגלים לנו חז"ל במדרש: כשאדם נותן צדקה לעני, אין הקדוש ברוך הוא אומר "הואיל ונתן פרוטה, אף אני שומר לו זכות של פרוטה". אלא, אומר הקדוש ברוך הוא: "אני זוכר לו את מצות הצדקה, וביום מן הימים אם יגזר על בנו או בתו מיתה או חולי - אני מציל אותם בזכות מצות הצדקה של אביהם!"

כי הצדקה לא מועילה רק כפי ערכה, שקל לצדקה אינו מוכה בישועה בגודל של שקל... לצדקה יש כח סגולי - שמימי, כמו "פותר מוות" מקצועי כזה, מוצר שטרם הומצא בכלים טכנולוגיים, אך קיים כבר אלפי שנים בכלים רוחניים, וקוראים לו צדקה! הלא אנו עומדים בזמן בו אנו זקוקים להגנה, וכל אחד מאיתנו מבקש ביטחון, מבקש להיות רגוע, בלי לדאוג מהרגע הבא... כל שקל לצדקה מספק לנו את ההגנה, קורע מעלינו את הגזירה, פותח עבורנו את השערים.

בכל ימות השנה אנו יכולים לזכות בכך, אך ימי הפורים הם ההזדמנות, בה"א הידיעה... הבה נתפוס את הזכות הזו וניתן ברוחב לב לכל מבקש, נפתח את הבית ואת היד לכל פונה, ונעניק, וניתן, בחיוך ובשמחה!

(הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א, גיליון 'דרישה וחקירה')

הפנתה אותה לאחד הדוכנים הסמוכים. "העוגיות האלה לא מכילות אגוזים", אמרה, והצביעה על אחד המדפים. ההורים לקחו שקית קטנה, הניחו בתוכה כמה עוגיות, שילמו ופנו לצאת. בצמוד לדלת הכניסה ישבה קבצנית, אשה קשת יום המעבירה את יומה בלומר אינספור פעמים ביום: "שקל, בבקשה שקל", לעוברים ושבים ברחוב. גם לעבר בני המשפחה הפנתה האשה את בקשתה הקבועה: "שקל, בבקשה שקל..."

למרות שהזדרזו, ביקשו ההורים לקיים מצות צדקה. "קחי שקל", אמרה האם לרותי בת השלוש, מבקשת להחדיר בה ערך חשוב ביהדות, "קחי שקל ותני לאשה, בחיוך ובשמחה, זו מצות צדקה!".

רותי לקחה את השקל, אך משכה בכתפיה. "אבל אני לא רוצה שקל, אני רוצה עוגיה!"

"בטח, בטח, קחי עוגיה", השיבה האם והגישה לה עוגיה, "תברכי יפה, ותתני לאשה את השקל..." הילדה בירכה, נגסה קלות בשולי העוגיה, והטילה את השקל לקופתה של האשה.

"איזו ילדה חמודה!", אמרה הקבצנית. "תני לה ברכה", ביקשה האם, "היא במצב בריאותי רגיש!". "ברכה לא נותנים ככה..." אמרה הקבצנית, "קודם תברכי אֶת"

על העוגיות, ואז אתן לה ברכה לילדה החמודה..." האם הנהנה, ולמרות שהתנאי היה מוזר בעיניה, וגם לא אכלה מעולם ברחובה של עיר, הסכימה לבקשת הקבצנית - באופן חד פעמי - לברך "בורא מיני מזונות".

כשרק החלה ללעוס החלו ידיה לרעוד... ראשית היא פנתה לעבר בתה ושמטה מידיה את העוגיה, ולא נחה דעתה עד שעמדה על כך שהילדה תפלוט מהפה את כל מה שנגסה מהעוגיה ותשטוף היטב את פיה במים...

התברר, כי המילוי של העוגיה היה לא פחות ולא יותר מקרם אגוזים. המילוי היה מוחבא בפנים העוגיה היטב, לא ניכר לעין כלל. טעות הרת אסון הובילה לכך שהעוגיות הללו הונחו במדף

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

שלה משלוח מנות לשיכור, האם יצא ידי חובה? האם חייבים לשלוח דווקא על ידי שליח? האם מנה ועוד מנה נחשבות כשתי מנות?

הלכות נחוצות במצוות משלוח מנות - מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

טעמי המצווה

השולח למי שכבר שיכור: אם לא תפוג שכרותו עד לפני השקיעה - לא יצא ידי חובתו. ושיכור ששלח לשיכור אין צריך לומר שלא יצא ידי חובה. משלוח מנות מלווה למלווה: החייב כסף לחברו לא ישלח לו משלוח מנות, אלא אם כן שולח לו כל שנה. משלוח מנות למחלל שבת (באופן שזו האפשרות היחידה לקיים את המצווה באותו מקום): כתב הגר"מ שטרנבוך (תשובות והנהגות ג, רל"ו) שאין לשלוח לו אלא אם כן הוא כתינוק שנשבה". וכן כתב הגרי"ש אלישיב זצ"ל (יבקשו מפייהו א, עמ' כ) שכששולחים למחלל שבת לתאבון ולא להכעיס - יוצאים ידי חובה, אלא שיש להזהר שלא להכשיל באכילה ללא ברכה. ואפשר להוסיף פתק חמוד - "ברכתו...". בכל אופן אם מחלל שבת שלח משלוח מנות, כתב הגר"נ קרליץ זצ"ל (פסקי שמועות) שיש להחזיר לו, אך להימנע מלשלוח יין שאינו מבושל (ולהכשילו באיסור סתם יינם).

אופן המשלוח וצורתו

יש נוהגים ששולחים ע"י שליח שנאמר: "ומשלוח מנות" (משנ"ב בשם בנין ציון). אבל יוצאים גם כשמביאים בעצמם (חזון איש בארחות רבנו ג, עמ' כ"ג הגרי"ז הלוי בתשובות והנהגות ב, עמ' ק"ב). והעיד הגר"ח קנייבסקי שליט"א שהחזו"א לא הקפיד לשלוח על ידי שליח.

ואפשר לשלוח על ידי קטן וקטנה (חת"ס לגיטין כ"ב ע"ב), אלא שצריך לוודא שעשו שליחותם (שו"ת חלקת יעקב א, ק"ג). וצריך שיגיעו שתי המנות יחד - שיש שולחים שני ילדים שהאחד איטי, והראשון האוחז בבקבוק כבר ליד הדלת, והשני עם העוגה משתרך מאחור, ויש להנחותם שיעמדו בפתח ביחד, ואז יקישו בדלת, שנאמר "ומשלוח מנות" ולא משלוח מנה ועוד מנה (החיד"א בשיורי ברכה).

זמן המצווה

משלוח מנות, וכן מתנות לאביונים וסעודת פורים, זמן קיום מצוותם מהזריחה: בפרזים - 5:46, במוקפים - 5:45; ועד שקיעת החמה: בפרזים - 17:55, במוקפים - 17:56. רצוי להביא המשלוח לפני הסעודה (להרבות לסעודה). ולדעת הגר"מ שטרנבוך שליט"א רצוי לשלוח משלוח מנות אחד לפני שאוכלים ארוחת הבוקר, ככל מצווה שזמנה ביום שלכתחילה אין אוכלים לפני קיומה.

א. להרבות בדרך כבוד לסעודת חברו, שלא יחסר לאף משפחה לשמוח בשפע ובהרווחה (תרומת הדשן קי"א), ולא חילקו בין משלוח לעניים לבין עשירים, שיש להם רב - כדי שלא לבייש את מי שאין לו, כששולחים רק אליו (שו"ת חת"ס או"ח קצ"ו).
ב. להראות חיבה ורעות, לתקן מה שאמר המן הרשע "ישנו עם מפוזר ומפורד" (מנות הלוי לר"ש אלקבץ) פ"ט. ולכן הוסיף השו"ע: "וכל המרבה לשלוח לרעיו, משובח". ולפי טעם זה, צריך שיידע המקבל מי השולח (שו"ת כתב סופר או"ח קמ"א). והרב מבריסק זצ"ל נהג לבדוק את התכולה של המשלוח, להתרשם, ולהרגיש את האהבה והרעות למשלוח (תשובות והנהגות פורים, עמ' י"א).

יש הממתינים שישלחו אליהם קודם ואז יחזירו לשולחים, שסבורים שמהראוי שהאחרים ישלחו להם תחילה. אמנם לדעת ה"שפת אמת", אדרבה, נאמר "איש לרעהו" איש - לשון חשיבות, אם כן, תקדים אתה, ה"חשוב" (בעיניך) לשלוח תחילה לחברך.

השולח והמקבל

כל איש ואשה וכן קטן וקטנה מגיל 6-7 - חייבים במשלוח מנות שכולם היו באותו הנס וצריכים לשמוח ולשמח. "קיימו וקיבלו עליהם היהודים" וגם נשים וקטנים בכלל - משנ"ב ופמ"ג (שם). והחינוך לקטנים, שנותנים להם מנות שישלחו לחבריהם וחברותיהן (חנוך לנער להגר"י בלוי זצ"ל פורים, כ"ז, הערה ז). וכתב לי מו"ר הגרש"י אויערבך זצ"ל: "וטוב שיאמר הבעל לאשתו וכן לבתו משהגיעה לחינוך והיא סמוכה על שולחנה, שהוא נותן גם עבורם, ועל כל פנים ייתן להם רשות לתת מן הבית, וזה כמשלוח שלהן". ולדעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל: טוב שהאישה וכן הבת יעשו קנין במשלוח ששולחים עבורם מהבית (יבקשו מפייהו פורים א, כ). איש שולח לאיש ואשה שולחת לאשה, או למשפחה. הערה: גדול השולח לקטן - לא יצא, שנאמר: "איש לרעהו" (שו"ת שאילת יעבץ א, ק"כ וכה"ח תרצ"ד, י"ב).

יש לדעת: המצווה, לכתחילה, שישלח המשלוח על ידי מי שאצלו היום פורים, ושיגיע המשלוח בפורים למי שאצלו באותו יום הפורים. על כן השולח משכונת מאה שערים לשכונת רמות וכן להיפך (בין ב"ד בין בט"ו) - לא יצא ידי חובה, ואין צריך לומר מירושלים לטלז סטון, ביתר, מעלה אדומים וכדומה, שאין זה משלוח מנות אלא מתנה חמודה בעלמא.

במשך כל היום ציפיתי במתח לטלפון שיבשר לי שכרטיס האשראי לא עובר. אבל למרבה הפלא - דממה! בערב שבו רעייתי ובתי הכלה הביתה עם שקיות עמוסות. "האשראי?! לא היתה אתו שום בעיה!", אמרו. עמדתי אחוז תדהמה...

איך קונים בגדים ב-2000 דולר כשכרטיס יש רק 300? - בשביל זה צריך לקרוא את המגילה...

שאשתי תוכל לקנות מלבושים לכלה בדרך כבוד, הבה ואראה מה עם החשבונות האחרות. לקחתי לידי חשבונות נוספת מחנות אחרת, ומה גדול היה הפלא כאשר גיליתי שבמקום לחייב את הכרטיס ב-837 דולר, הם זיכו את הכרטיס באותו סכום. מכך הבנתי איך יכלה אשתי לקנות בחנות השלישית, שהרי עכשיו כבר היה הכרטיס טעון בסכום מכובד. וכך הלכה אשתי במשך כל היום וקנתה כל מה שצריך מבלי שתדע אפילו מה מסובבים מן השמים בעבורה. [כמובן שאת כל הסכום הזה, שהגיע אלי בטעות, התכוונתי להחזיר כמה שיותר מוקדם, אך מכל מקום הייתה זו מעין 'הלוואה' מהשמים שאפשרה לי מרווח נשימה]."

היהודי הזה המשיך לספר, כי הוא שח מעשה זה לחברו, וחברו שנתרגש מאוד מראיית דרכי ה', הלך וסיפרו בשמחת שבע ברכות שנערכה במשפחתו, ואחד מן השומעים סיפרו לאשתו ואשתו לחברתה, וכך נתגלגל לו הסיפור עד שנשמע הדבר לעשיר אחד שהתרגש מאוד ולבו נפתח לרווחה. התחקה העשיר לדעת מיהו בעל הסיפור ושלח לו מעטפה. השליח לא היה יכול להתאפק, פתח את המעטפה וראה בפנים אלפיים וחמש מאות דולר, פחות או יותר אותו סכום שהוציאה אם הכלה באותו יום שקנתה לבתה את מלבושי החתונה.

בדרך הטבע או מעל הטבע?

ועתה ישאל השואל: האם מעשה זה הוא נס בדרך הטבע או שלא בדרך הטבע? התשובה היא שאין בזה חילוק גדול, כי בסופו של דבר הקב"ה מסובב את הטבע ומשנה אותו לפי צרכי בניו, ואם היו ראויים היה משדד להם את מערכות הטבע ועושה להם נסים גלויים כפי שעשה לאבותינו בקריעת הים, אבל כיון שישנו הסתר פנים, לכן הוא מלביש את הנס בלבוש טבע. ומכל מקום אין לנו לדאוג, כי הרבה לבושים יש לו להקב"ה כדי שיוכל לעשות לנו נסים על ידיהם.

נלמד את מגילת אסתר בהתבוננות ונגלה שהקב"ה עשה שם נסים גדולים בתוך מהלכי הטבע לבני ישראל אע"פ שלא היו ראויים אז, ומזה נבין שאף לנו יעשה נסים כפי שעשה להם בימים ההם בזמן הזה, אך זאת בתנאי שלא יהיה לנו שום מהלך משלנו איך לכסות את ההוצאות, כי אם נדע, נהרוס לעצמנו בידיים. אתמול סיפר לי יהודי: "עשיתי שידוך לבני הראשון ושאלתי

שח הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א: שמעו סיפור שסיפר יהודי אחד מקרית יואל מה שאירע לו בחורף תש"פ:

"עובד אני לפרנסתי בחנות נעלים במאנסי, ואני מרוויח בצמצום גדול, כאשר בקושי יש לי לכסות את הוצאות ביתי. הקבועות. בעמדי שנה זו לפני נישואי בתי, עשיתי כל מה שביכולתי כדי להשיג עבור הוצאות הנישואין, אך ללא הועיל. כשבועיים קודם החתונה עשו עבורי מגבית ומעבידי הבטיח שיתן דולר מכיסו כנגד כל דולר שיתרמו עבור הוצאות הנישואין, אך גם מזה לא יצא מאומה. הלכתי לאיזה עשיר גדול שיש לו לב פתוח, ואפילו לקחתי עמי איש אחד בעל שפה ברורה שיהיה לי לפה ולמליץ, אך גם זה לא הועיל כלום, והייתה לי חלישות הדעת גדולה.

"קרוב למועד החתונה פנתה אלי אשתי בבקשה שאתן לה את כרטיס האשראי שלי, כי היא נוסעת עם הבת הכלה למאנסי לקנות שם את מלבושי הכלה. ידעתי שיש לי בכרטיס האשראי לא יותר משלוש מאות דולר, ואע"פ שידעתי שבגדר ליצנות הוא ליתן עבור קניית מלבושי הכלה שלוש מאות דולר בלבד, נתתי לאשתי את הכרטיס מפני שלא היתה לי ברירה אחרת, ולא גיליתי לה כמה כסף יש בו.

"הלכתי למלאכתי כהרגלי וציפיתי לישועה. בכל עת הסתכלתי על הטלפון לראות אם אשתי מתקשרת לי להודיע לי שהכרטיס אשראי אינו עובר, אבל למרבה הפלא הטלפון לא התקשר. בסוף היום דלת ביתי נפתחה לרווחה, ואל הבית נכנסו אשתי ובתה הכלה עם שקיות עמוסות בידיהם, בספרם שרכשו את כל המלבושים מאל"ף ועד תי"ו והאשראי עבר בכל החנויות בלי שום קושי.

"עמדתי אחוז תדהמה מבלי יכולת לפצות את פי...

"לפתע אני מקבל טלפון מאחד מבעלי החנויות שאשתי ביקרה בהן, והלה אומר לאחר התנצלות קצרה שבעברו על חשבונותיו ראה שאירעה טעות מצערת ובמקום לחייב את הכרטיס ב-980 דולר, חייב אותו רק ב-9.80 דולר, ועל כן נפשו בבקשתו שנפרע לו את החוב. חיפשתי את הקבלה שאשתי קיבלה ממנו וראיתי שהצדק עמו. הרגעתי אותו כשאני אומר לו שאני יהודי ירא ואשלם לו ככל שאצטרך לשלם עד הפרוטה האחרונה.

"אז אמרתי לעצמי, אם הקב"ה הזיז נקודה אחת קטנה כדי

תמה המשולח: "אברכים אלו מה יש להם ליתן? הלא רק עכשיו הקימו את בתיהם!".

פנה אליו מכרו בלשון שאלה: "אתה רוצה להסתייע לבד או שאתה רוצה שהקב"ה יסייע לך? אם אתה רוצה שהקב"ה יעזור לך, אינך זקוק לרשימה של כתובות".

סופו של דבר היה שהמשולח השתכנע, הוא נכנס לבית המדרש והתחיל לדבר על לב האברכים, והנה עלה בידו לעורר אותם להתגייס עבור המוסד שלו, והביאו למוסד סכום של שלושת מאות אלף דולר!!! ולא זו בלבד, אלא אברכים אלו נעשו מתומכיו הגדולים ומחזיקים את המוסד שלו באופן קבוע זה כבר יותר מעשרים שנה.

יאמר האדם: הלא דבר טבעי הוא זה, כי כן צריך תמיד למצוא את האברכים הצעירים אשר עדיין יש להם את רתיחות הדמים, ולא את העשירים הגדולים שכבר נתקררה דעתם? - יידע אדם זה שבעצם זה שהוא חושב כך, הוא מרחיק את עצמו מן ההצלחה. כי כל סוד ההצלחה הוא במה שאין האדם חושב שיש לו מהלך בדרך הטבע, אלא מוסר הדבר בידי הקב"ה.

מדוע הדגים נבלעים מצד ראשם?

הגה"ק רבי חיים מאיר יחיאל מאסטרואוצע זיע"א אמר: מדוע תמיד כשדג גדול בולע דג קטן, אם יפתחו את בטנו יראו שראשו של הדג הקטן הוא לצד זנבו של הדג הגדול וזנבו לצד ראשו? העולם אומרים שהסיבה היא כי הדג הגדול, תוך כדי שהוא רודף אחר טרפו, הקב"ה מזמין לו דג אחר ששט לו בבטחה אל תוך פיו, וכל זה כדי ללמד לאדם שגם אם ירדוף אחר פרנסתו, פרנסתו תבוא לו ממקום אחר ולא ממקום זה שרדף אחריו.

אך אולי אפשר לומר טעם אחר בזה: הנה בזוהר הקדוש איתא שעיני הדגים לעולם אינן נעצמות ובגלל זה אין הדג חושש שיבוא דג אחר גדול ממנו מלפניו ויבלענו, וכל פחדו אינו אלא שיבוא דג מאחוריו ויטרפנו. ומה שנעשה בפועל הוא, שממקום זה שהוא מרגיש בטוח, משם בולעים אותו, וממקום זה שאינו מרגיש בטוח, אין בולעים אותו.

הוא אשר אמרנו: ממקום זה שהאדם מרגיש שיש לו מהלך, שיש לו אחות בבית המלך, משם הוא נכשל. ולהיפך, ממקום זה שהוא מרגיש אובד עצות ומוכרח לבטוח בה' ולהתפלל אליו, כאסתר בשעתה שאמרה לך כנוס את כל היהודים וכו' - משם באה לו ישועתו.

(הבינו)

את השאלה המתבקשת: "מאין יבוא עזרי?" עשיתי חשבון וראיתי שהשבוע הראשון בלבד כבר עלה לי חמש וחצי אלף דולר, התשלום לשדכן, שמחת התנאים וכו', והנה הגעתי לחמש וחצי אלף דולר! הרמתי את עיני לשמים והתפללתי מעומק לבי שהקב"ה יכסה לי את החוב כי אינני רוצה לשקוע בחובות.

"והנה אירע דבר שמעולם לא הייתי מעלה אותו ברעיוני. לפני שנים הרבה השקעתי סכום קטן באיזו השקעה, ובמשך השנים כל אימת שבדקתי את מצב ההשקעה, גיליתי שלא זו בלבד שאין לה רווח עוד יש לה הפסדים. כעת נקלעתי לחו"ל לצורך איזה ענין, וכבדרך מקרה פגשתי את בעל ההשקעה. ביקשתי ממנו לבדוק שוב את מצבה, הוא בדק והנה ראה שיש רווח בן שמונה אלף דולר.

"מן הדין היה צריך ליתן לי רק ארבעת אלפים דולר כי היתה זו השקעה משותפת, אך אמר לי שהיות שבמשך כל השנים כאשר ההשקעה נחלה הפסדים לא עוררתי מהומות, הוא נותן לי כעת חמשת אלפים דולר מן הרווחים. כך קיבלתי בחזרה חמשת אלפים דולר מתוך חמש וחצי אלף, ולאחר מכן הגיעו לידי עוד כמה מאות דולרים בדרך לא דרך ועוד נותרתי עם עודף..."

יבוא אדם ויטען: אבל אני לא השקעתי את ממוני בשום מקום, איך יעזור לי ה'?! הבל הבלים! הקב"ה יש לו אלפי דרכים.

הנה זה עתה סיפר לי עוד אחד שהיה זקוק לשלושה וחצי אלף שקלים עבור הוצאות ה"ווארט", ולא היתה לו פרוטה לפורטה, והנה ביום עריכת ה"ווארט" הגיע אחד להחזיר לו חוב ישן נושן שכבר נתייאש ממנו וכבר פרח אפילו מזכרונו, על סך שלושה וחצי אלף שקלים, לא פחות ולא יותר!

האדם חושב שהוא צריך להלביש את הנס בלבושים. לא! אינך צריך להלבישנו. הקב"ה ילבישנו בשבילך. מי שנותן את המתנה, נותן אותה ביחד עם העטיפה העוטפת אותה.

הקב"ה לא זקוק לכתובות של עשירים

סיפר לי יהודי מעשה שהיה לפני שנים רבות:

משולח אחד הגיע מארץ ישראל לאמריקה לקבץ כסף עבור איזה מוסד. ניגש ליהודי אחד ממכריו וביקש ממנו שיתן לו רשימה של כתובות של נדיבים. אמר לו מכרו: "מי הגיד לך שאתה זקוק לרשימה כזו?"

"ואלא מאי?" - שאל אותו המשולח.

אמר לו מכרו: "הבה ונכנס כאן לבית המדרש הקרוב ונבקש מהאברכים".

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מי נקרא 'אביון'? איזה סכום צריך לתת בזמננו? פגש זוג אביונים ונתן לבעל בנפרד ולאשה בנפרד - יצא ידי חובה?

לקט דינים במצוות מתנות לאביונים - הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

חיים" 70 להגר"א דינר שליט"א) שיעור סעודה קלה שנהנים ממנה (כגון לחמנייה ושוקו וכדומה), בערך בסכום של 10 ₪ לכל אביון. הלכה למעשה: כתבו הגר"נ קרליץ זצ"ל (חוט שני ב, עמ' י"ג והגר"ח קנייבסקי שליט"א כי "מספיק לתת כמו שכתוב במשנ"ב, כל סכום שהוא יותר מפרוטה". אמנם, לדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל (אגרת הפורים ד, ו): הידור לתת לכל אביון שיעור סעודה - כ-50 שקלים. "שיעור מתנה חשובה שמשמחת את הלב". הערה: אין נותנים מתנות לאביונים - היינו, הסכום הבסיסי לקיום המצווה כנ"ל - מכסף מעשר. ואף לא משלוח מנות [המשלוח הראשון - 2 מנות לאחד]. מוטב להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ומשלוח מנות לרעיו, שאין שמחה גדולה אלא לשמח לב עניים יתומים ואלמנות (רמב"ם הלכות מגילה פרק ה).

נותנים שתי מתנות לשני אביונים נפרדים. פגש זוג אביונים בעל ואשתו ונתן בנפרד לבעל ולאשה - יצא ידי חובה (שו"ת בנין עולם). נותנים גם עבור האשה וילדים שהגיעו לחינוך. מי נקרא אביון? לדעת הגר"מ שטרנבוך שליט"א היינו - המתקשה בפרנסתו השוטפת ואינו מתבייש לבקש עזרה מאחרים, ד"לא כסיף למיתבע" [אינו מתבייש לבקש], ובכלל זה, כל מי שלמרות הכנסותיו "אינו גומר את החודש" או מי שיש לו הרבה חובות, כגון להשיא את ילדיו (דעת הגר"ש אלישיב הגר"נ קרליץ זצ"ל ויבד"ל הגר"ח קנייבסקי שליט"א). סכום הנתינה בזמננו: לדעת המשנ"ב עפ"י הריטב"א יוצאים ידי חובה בנתינת פרוטה ומעלה (כ-10 אגורות). ובשערי תשובה שם: "מתנה חשובה", והיינו, לדעת הגר"מ פיינשטיין זצ"ל (עלון "מים

האם 'לבסומי בפוריא' מקיימים דווקא ביין? מה גילו לבעל היד אפרים' בחזיון הלילה? וגם: הנחיות רפואיות למקיימים את מצוות השתיה בהידור

הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א על מצוות 'עד דלא ידע'

בחזיון הלילה, דעד דלא ידע, היינו, עד ולא עד בכלל". ובמהרש"א (ב"מ כ"ג ע"ב) על דברי הגמ' "בתלת מילי עבידי רבנן דמשני במיליהו וכו' בפוריא" - "דחייב אדם לבסומי וכו', ועל זה אמרו עבידי רבנן דמשנין לומר שלא ידע [בין ארור המן לברוך מרדכי] גם אם הוא אינו מבוסס כל כך, ויודע". ובנימוקי יוסף (למגילה ז ע"ב) בדומה למהרש"א: "לא שישתגע בשכרותו, ויימשך אחר שחוק וקלות ראש וניבול פה, שזה לא ייקרא שמחה אלא הוללות וסכלות, ולא תיקנו נביאים ראשונים אלא לומר דברי בדיחותא עד שיסברו אינשי שלא ידע בין ארור וכו'".

הנחיות למקיימים 'חייב איניש לבסומי בפוריא' בהידור (עפ"י מקורות רפואיים מוסמכים)

א. יש לאכול בטרם שותים, בעיקר מוצרי פחמימות [תבשילי דגן, תפוחי אדמה ואורז], ומומלץ לחם קלוי, המסייע רבות לעיכול

שולחן ערוך ורמ"א (תרצ"ה, ב): "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע וכו'", ויש אומרים שאין צריך להשתכר, אלא ישתה יותר מלימודו וישן, ומתוך שישין אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי". [והשינה, צריכה להיות כנראה, בפורים עצמו - מועדים וזמנים ב, ק"צ].

וברש"י (מגילה ז ע"א) לבסומי - "ביין". וכן כתב הרמב"ם (מגילה ב, ט"ו): "ושותה יין עד שישתכר ויירדם בשכרותו". וכן כתבו הרוקח (רל"ז) והרדב"ז (א, תס"ב) שהמצווה ביין, משום שכל הניסים נעשו על ידי משתה היין. אמנם אפשר להוסיף שאר משקאות משכרים אם נהנה מהם (מועדים וזמנים ב, ק"צ ושו"ת התעוררות תשובה ג, תצ"א).

גדר "עד דלא ידע"

ב"יד אפרים" (להגרא"ז מרגליות) על גליון השו"ע: "גילו לי

חידוש חינוני: מחקר חדשני שהתפרסם בחורף תשע"ח, חשף עובדה מדהימה ובדוקה: כדי להפיג את השפעת האלכוהול לאחר השתייה - יש לשתות משקה "ספרייט" או "UP7", והשפעת האלכוהול מתפוגגת להפליא! זאת בנוסף לשתיית משקאות המכילים: מלח, סוכר, אשלגן ובפרט ויטמין C להחזיר לגוף את המינרלים והוויטמינים שאבדו בעקבות השתייה המרובה. החשים, חלילה, שלא בטוב, בבוקר שלמחרת, מומלץ לאכול צנימים, בננות וביצים (עדיף מבושלות ולא מטוגנות), וירבו בשתייה ובמנוחה.

כתב בביאור הלכה, תרצ"ה בשם החיי אדם: "ואמנם, היודע בעצמו שיזלזל... במצווה מן המצוות, בנטילת ידיים, בברכה וברכת המזון, או שלא יתפלל מנחה או מעריב, או שינהג קלות ראש - מוטב שלא ישתכר, וכל מעשיו יהיו לשם שמים". וציין מן החפץ חיים ז"ע, שגם בפורים אסור לדבר "לשון הרע"!

האלכוהול. כמו כן, להקדים לשתייה, שתיית מים או משקאות קלים, עדיף המועשרים בוויטמינים, למניעת התייבשות הגוף, לסייע בספיגת האלכוהול, וכדי למנוע תחושת בחילה. יש להימנע משתיית משקאות המכילים קופאין (קולה, קפה, תה וכדומה), המייבשים בנוסף לאלכוהול.

ב. יש לשתות יינות ומשקאות איכותיים, עדיפים בהירים בצבעם, שאינם מכילים סוכר (יינות יבשים וחצי יבשים), כדי לאפשר עיכול מהיר, וספיגה בגוף ביתר קלות. אין לשתות סוגי אלכוהול המיוצרים ממקורות השונים זה מזה: יין + בירה ויסקי, וודקה + ליקרים. ובשום אופן אין לשתות הרבה בירה ולאחר מכן יין.

ג. אין לשתות בבת אחת. יש להמתין בין מנת משקה, כגון כוס יין המכילה 13% אלכוהול, או כוסית משקה חריף של 45% כחצי שעה עד המנה הבאה, ולשלב אכילה, לתת לגוף זמן לעיכול האלכוהול. ההמתנה אינה מונעת את ההשתכרות!

סגולות וישועות

סגולה ביום הפורים להשכים בבוקר, ולהרבות בתפילה ובבקשה לפני השי"ת על כל משאלות לבו, וגם על בני חיי ומזוני

"אם מצאתי חן בעיניך המלך יינתן לי נפשי בשאלתי" • אוצר סגולות ליום הפורים

מרדכי הצדיק וסיעתו לומר תהלים בלילה להינצל מגזירת המן. ג. כל הלומד תורה בזמנים הללו אשר רוב הציבור פנוי בהם מן הלימוד, נוטל שכר כולם, וזוכה לבן שיאיר את עיני העולם בתורה. וכן על ידי לימוד התורה מבטלים כוחו של עמלק, ועל ידי מחיית עמלק באה פקידה לעקרים שבישראל, וכל העוסק בתורה בין מגילה דלילה למגילה דיומא מובטח לו שהוא בן העוה"ב, וגדול יום פורים כיום שנתנה בו תורה.

וכבר ראינו שבהרבה מקומות נהגו להיות נעורים בליל פורים ולעסוק בתורה.

ד. שעת קריאת המגילה היא עת רצון מופלג, ולב חכם ומשכיל יתבונן בזאת, ויוסיף לקח בגודל רוממות השעה שמעטים כמוהו בכל השנה כולה.

ה. בשעת סעודת פורים סגולה שתתקבל בקשתו של כל יהודי. ו. אשרי האיש אשר אומר תהלים בשירה ובזמרה, בשמחה ובכוונת הלב, בקדושה בטהרה, באימה וביראה. ואשרי המרגיל עצמו בשירותיו לאמרם בקול נעימה וזמרה, שיכולים להמתיק כל הגבורות ולזמר כל עריצים, ולהכרית כל החוחים והקוצים הסובבים את השושנה, כביכול.

ז. פורים הוא עת רצון לתשובה, ומה שאפשר להשיג ביום הכיפורים בדרך של 'תשובה מיראה', אפשר להשיג ביום פורים בדרך של 'תשובה מאהבה'. והעושה תשובה ומשפיל עצמו ומתנהג

א. יום 'תענית אסתר' מסוגל שיתקבלו תפילותינו, ולכן יקדיש אדם מזמנו לומר מזמורי תהלים, ובפרט מזמור 'למנצח על אילת השחר', ואח"כ ישפוך שיחו לפני ה' ויבקש בקשתו ממנו יתברך.

ב. מקובל מפי גדולי עולם, שסגולה ביום הפורים להשכים בבוקר, ולהרבות בתפילה ובבקשה לפני השי"ת על כל משאלות לבו, וגם על בני חיי ומזוני, וכן יכול לעקור כח של עמלק על ידי הזריזות והקימה לתפילה בהשכמה.

ובכלל, זמן התפילה שבשעת הבוקר בעת זריחת החמה, הוא זמן שיוצא המלאך רפאל אשר כל מיני הרפואה בידו, ולכן הוא עת תפילה. וגם אמרו ז"ל שתפילה שמתפלל האדם בבוקר אין מעיינים עליו אם הוא ראוי שתתקבל. ולכן יש להשכים ולהרבות בתפילה ובבקשה על כל דבר ועניין, כי זו עת רצון ושמחה בכל העולמות.

בקהילות רבות ונכבדות נהגו לקבוע זמן מיוחד לתפילה ולאמירת פרקי תהלים ביום הפורים, ומתאספין יחד לתפילה בציבור לישועת הכלל והפרט.

ויש אומרים שמי שמסיים כל ספר התהלים בפורים, מובטח לו שתפילתו לא תשוב ריקם. לפי שהציבור טרוד בשאר מצוות היום, היא מצווה שאין לה מבקשים, וחשוב מאד בשמים לומר תהלים ביום זה. ואפשר להקדים ולהתחיל לומר תהלים מיום י"א אדר, כי הארת יום פורים מתחילה מ"א אדר.

כמו שאמר יעקב אבינו תהלים בלילה להינצל מלבן, ממנו למדו

אותו ותפילותיו נכנסות לפני ולפנים, אבל לא יתן כספו לעניים כדי שיתפללו עבורו, שמצינו הרבה שעשו כן ולא נענו, רק יכוון שהוא מקיים מצוות הצדקה, והקב"ה יעזור לו.

- המפורז מעותיו לצדקה, ניתן לו כח לרפאות גופו ונפשו.

בענווה, ורואה את עצמו כמי שחציו חייב וחציו זכאי, וכאלו הוא מתחייב באשם תלוי בכל יום, אזי הקב"ה יקבל תשובתו ויתן לו בנים בעלי קומה עוסקים בתורה ומקיימי מצוות ויזכה לחיי עוה"ב.

- על ידי נתינת צדקה לעניים, מידה כנגד מידה, הקב"ה מקבל

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

לשון הרע שסופר בפני הנידון, וניכר מתוך דברי התנצלותו שהסיפור אמת - האם מותר לקבלו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

כגון שהמספר סיפר את הלשון הרע בפני הנידון, והנידון מנסה לתרץ את עצמו, וניכר מתוך דברי התנצלותו שהדבר הוא אמת, מותר להאמין ולקבל את דברי הגנאי.

אופן נוסף: כגון אם נפל חשד על כמה אנשים ששהו בבית אחד, ונגנב חפץ כלשהו, ואחד מהם בוודאי הוא הגנב, אלא שעל כולם לא היה שום דבר הניכר כלל ובחזקת כשרים הם לגמרי, ועל אחד מהם יש דבר הניכר קצת שהוא הגנב, נחשב כדבר הניכר ממש.

בסעיפים שנלמדו בימים הקודמים הוזכרו שלושת האופנים בהם מותר מעיקר הדין לקבל לשון הרע: אדם שנאמן על השומע כשני עדים, מסיח לפי תומו, וכאשר יש 'דברים הניכרים ממש' שהסיפור אמת. וכבר הבאנו את דברי ה'חפץ חיים', שלמעשה קשה מאוד להסתמך על ההיתרים הללו.

בסעיף הנלמד היום מביא ה'חפץ חיים' דוגמא ל'דברים הניכרים' שמחמתם מותר להאמין לסיפור ששמע [וכאמור, רק כשאי אפשר לדון לכף זכות, ובשאר התנאים המוזכרים לעיל]:

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מהו הענין הגדול שביתו של המן ניתן למרדכי?

יבמות דף י

אשר לא יבנה

ובמדרש (אסת"ר ה א) אמרו שנחלק עושרו של המן לשלש החלקים, שליש לבנין בית המקדש ושליש לעמלי תורה ושליש למרדכי ואסתר. והכוונה שביטול כוחו של המן הוא מצד שלשה דברים אלו, כי לפי גודל כוחו לא היה לו מבטל רק אלו השלשה, מצד "התורה" שניתנה לישראל והיא מעל הכל, ומצד "בית המקדש". ושני דברים אלו התורה ובית המקדש שניהם מגיע מעלתם עד שער החמישים שמשם באה מפלת המן, ומצד "מרדכי ואסתר". ולכך נחלק עושרו לאותן ג' חלקים.

ולפיכך מספר הכתוב שנתן אחשוורוש לאסתר רק את בית המן ולא שנתן לה את כל עושרו, היות וקיבלה רק שליש והשליש בטל אצל שני השלישים.

במגילת אסתר כתוב 'נתן המלך לאסתר את בית המן צורר היהודים' (אסתר ח א). אע"פ שנתלה על העץ בשביל מרדכי וכל שכן שיתן לו את ביתו. הוצרך לכתוב כן, לפי שעיקר הכתוב בא לומר שנמחה זכרו מן העולם, שלכך דוקא נתלה ולא מת בשאר מיתות, כי התליה היא בזיון אל הצלם עד שנמחה צורתו, ועל זה הוסיף שכמו כן נמחה שמו מן העולם בזה שלא נשאר הבית לקרוביו או למי שיהיה בו שם וזכרון להמן. וכמו שמצינו זכרון האדם בביתו במצות חליצה "לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו" (דברים כה ט), אע"פ ששם הכוונה שנושא את אשתו, ומ"מ שייך לומר בקיום הבית שלא נמחה שמו, שהבית הוא זכר מה אליו. וכמו כן נמחו בניו מן העולם. וגם לסוברים שהיו מהם מחזרים על הפתחים זה ג"כ נקרא שנמחה זכרו, כי היה בזה זכרו לרעה וגרוע הוא מן המיתה.

(נורא עלילה)

באיזה שלב של ההתעטפות בטלית מברכים 'להתעטף בציצית'?

ולאחר הברכה, יש לכסות את הראש ואת הפנים - עד הפה, ולא עד בכלל - בטלית, ולאסוף את ארבע כנפותיה אל הכתף השמאלית, למשך זמן של הילוך ארבע אמות (2-4 שניות), לשיטות השונות; ולאחר מכן, יש לסדר את כנפות הטלית באופן ששתיים מהן תהיינה לפניו, ושתיים מאחוריו.

[שו"ע ת, ג-ה, משנ"ב ב, ד ר"י, ושעה"צ טו; ביאורים ומוספים דרשו, 4 ר"4]

סדר ההתעטפות ב'טלית גדול': יש להחזיק את הטלית ביד לפני תחילת הברכה, כשהיא אינה מקופלת, כדי שהברכה תהיה סמוכה ככל האפשר לעיטוף; ויש שנהגו אף לפורסה ולהחזיקה מאחוריהם לפני תחילת הברכה.

ולפני תחילת העיטוף, יברך: 'להתעטף בציצית'. ולדעת רוב האחרונים, הניקוד הוא ב'ציצית', בשו"א; אך יש שניקדו ב'ציצית', בפתח.

האם צריך לכסות את התפילין של ראש בטלית?

המתעטפים בטלית - כמנהג קהילות רבות - לא יכסו את ראשם בטלית, עד לנישואיהם.

ועל פי הקבלה, בתפילת שחרית בימות החול, יש לכסות את הראש בטלית באופן שכאשר יניח תפילין של ראש תכסה הטלית את גג התפילין, וצידין הקדמי יראה; ויש אומרים - שתכסה את התפילין לגמרי.

[שו"ע ת, ב, ומשנ"ב ג-ד; ביאורים ומוספים דרשו, 8-9]

מן הדין, אין חובה לכסות את הראש בטלית, כיון שגם בכיסוי הגוף בלבד יוצאים ידי חובת לבישת ציצית; אולם, רצוי לכסות את הראש בטלית, משום שכיסוי זה מכניע את לב האדם ומביא ליראת שמים.

וכתבו אחרונים, שבשעת התפילה, מתחילתה ועד סופה, צריך לכסות את הראש בטלית. ויש שכתבו, שבתפילת שמונה עשרה, יש לשלשל את הטלית עד עיניו, ועד בכלל. ויש שכתבו, שבחורים

מדוע נהגו לעשות עטרה לטלית?

ונחלקו הפוסקים, אם צריך להקפיד גם שלא ללבוש את הטלית כשהיא הפוכה מימין לשמאל, באופן שהכנף שנמצאת תמיד בימין תהיה בשמאל, וזו שנמצאת תמיד בשמאל תהיה בימין. ולדעת האריז"ל, אין צורך להקפיד כלל על העמדת הכנפות בצד קבוע, לא מלפנים ומאחור, ולא מימין ומשמאל.

[משנ"ב ת, ט; ביאורים ומוספים דרשו, 11; וראה שם, 10]

מנהג ישראל מקדמת דנא, לתפור על גבי הטלית 'עטרה' מַפְד, במקום בו מכסים את הראש, כדי שיתעטפו בה תמיד באותם הצדדים, דהיינו ששתי הכנפות שלפניו תהיינה תמיד לפניו, ואלה שלאחוריו תהיינה תמיד לאחוריו; וכפי שנעשה בקרשי המשכן - שאָלו שעמדו בצפון, עמדו תמיד בצפון, וכן ביתר הצדדים. אולם, אם הטלית נקרעה בחלקה העליון, באופן שאין זה 'נוי מצוה' לכסות בחלק זה את הראש, ניתן להופכה.

* מי ששכח לברך 'אשר יצר' לאחר עשיית צרכיו, ונזכר בכך לאחר שעשה צרכיו פעם נוספת - לדעת השולחן ערוך, מברך אשר יצר פעמיים; ולדעת אחרונים רבים, מברך פעם אחת בלבד, וכן הלכה.
* מי שהתחייב בברכת אשר יצר, ולאחר מכן אכל או שתה, והוצרך לברך ברכה אחרונה; או להיפך, שאכל ושתה, ולאחר מכן התחייב בברכת אשר יצר - יברך אשר יצר, ואחר כך ברכה אחרונה.
* לאחר נטילת הידים בבוקר, יש ללבוש את הציצית לאלתר, כדי שלא לשהות - וכל שכן שלא ללכת ארבע אמות - ללא ציצית. ואין ללבוש את הציצית לפני נטילת ידים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם שני אנשים יכולים להדליק נרות בחנוכה?

במרחק שבין הנרות כדי שיהיה ניכר כי הם של שני אנשים. ואם הדליקו שני אנשים אלו את נרותיהם באופן שלא ניכר כי מדובר בנרות של שני אנשים - יש מהאחרונים שאין שניהם יכולים לצאת ידי חובתם בהדלקה זו; ויש מהאחרונים שחולקים וסוברים ששניהם יוצאים ידי חובתם.

[ביאורים ומוספים דרשו תרעא, 31-32]

שני אנשים הדרים בבנין אחד ומדליקים את נרות החנוכה בפתח חדר המדרגות, וכיוצא בזה - יניחו את נרותיהם באופן שיהיה ניכר כי אלו הם נרות של שני אנשים; וכגון - שידליקו בבית מנורה נפרד; או אף בבית מנורה אחד, אך בשתי שורות, זו תחת זו. ובלילה הראשון או השני, רשאים להדליק בחנוכה אחת, זה בצידה האחד וזה בצידה השני, כיון שמפאת המספר המועט של הנרות, די

הלוח היומי

י"ד באדר ב' | נס פורים (ג' אלפים ת"ז) בזכות מרדכי ואסתר

נס פורים (ג' אלפים ת"ז) בזכות מרדכי ואסתר. בשנת ת"ר חגגו את "פורים רודוס" על שניצלו יהודי העיר מעלילת דם קשה.

יארציט:

תקנ"ה: רבי זאב וולף זצ"ל מז'טומיר, בעל אור המאיר, תלמיד המגיד ממעזריטש.
תרי"ב: רבי דב בעריש ב"ר משה אשכנזי זצ"ל, בעל שערי ירושלמי.
תר"פ: רבי שלום יוסף ב"ר דוד (מבוהוש) פרידמן זצ"ל, משפיקוב.
תרפ"ט: רבי משה מרדכי ב"ר חיים ישראל מורנגשטרן זצ"ל, מפילוב, בעל מדרש משה.
תשמ"ב: רבי צבי יהודה ב"ר אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל.
תשנ"ג: רבי פנחס ב"ר אשר אנשל יהודה מילר זצ"ל, רבה של נצרת עילית.
תשנ"ה: רבי שמעון ב"ר יהודה שוואב זצ"ל, רב קהל עדת ישורון ובעל עיון תפילה ועוד.
תשע"ז: רבי מרדכי צבי ב"ר יעקב גניזי זצ"ל, בעל הכוזרי המפורש ומורשת יעקב.

עת רצון לקבלת התפילות

הגה"צ רבי שמשון פינקוס אמר: ידוע בשם הקדמונים שיום הכיפורים הוא כיום פורים, דהיינו שיש בחינה שכוחו של פורים יפה מכוחה של תפילת נעילה.

(שיחות הגר"ש פינקוס - פורים עמ' קכו)

יום הפורים הוא יום נורא שהשמים פתוחים.

(שם עמ' כו)

נשתדל ביום גדול זה ששערי שמים פתוחים בו, להתפלל על כל צרכינו הרוחניים והגשמיים, ולהתפלל שנזכה תמיד לעשות את רצון ה' בשמחה.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il